

ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት

10 ታሕሳስ 1948 ዓ.ም.ፈ. ብሔራዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ዝፀደቐን ዝተኣወጀን ድንጋገ 217 ኡ- III )

መለተዊ

ኡብ ዓለም ንናይ ኩሎም ሰባት ተፈጥሮኦዊ ክብሪትን ንማዕሪን ዘይገሃሱን ሰብአዊ መሰላትን ምቕባል መሰሪት ነፃነት፣ ፍትሕን ሰላምን ስለ ዝኾነ፣

ንሰብአዊ መሰላት ኡብ ግምት ዘይምእታውን ምጥሓስን ንሕልና ወዲ ሰብ ዘቐሰለን ኦሪሚናዊ ተግባራት ዘስፃበን ምዃኑ ፣ ናይ ዘረባን እምነትን ነፃነት ዘለዎ፣ ካብ ፍርሕን ፀገምን ነፃ ዝኾነት ዓለም ንክትህልው ዝለዓለ ትምኒት ደቂ ሰባት ምዃኑ ስለ ዝተኣምነሉ፣

ወዲ ሰብ ምልኪን ወፅዓን ንምውጋድ ሓይሊ ንክጥቀም ምእንቲ ከይግደድ ሰብአዊ መሰላት ብሕጊ ክኸበሩ ኣድላዪ ስለዝኾነ፣

ኡብ መንጎ ሃገራት ምሕዝነታዊ ዝምድናታት ንክፃቢ ምሕጋዝ ኣድላዪ ስለዝኾነ፣

ህዝብታት ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኡብ ቻርተር ውድብ ሕቡራት መንግስታት ንመሰሪታዊ ሰብአዊ መሰላት፣ ንክብርን ልዕልነትን ሰብአዊ ፍጡር፣ ንማዕሪ መሰላት ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘለዎም እምነት ብምርግጋዮምን ኡብ ዝሰፍሑ ነፃነት ከፃ ማሕበራዊ ምዕባለን ዝሓሸ ደረጃ መነባብሮን ንምዝርጋሕ ዝወሰኑን ስለዝኾነ፣

ኣባል መንግስታት ምስ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ብምትሕግጋዝ ሰብአዊ መሰላትን መሰሪታዊ ነፃነታትን ዓለምለካዊ ጠመተን ሓለዋን ምእንቲ ክሪኽቡ ንምፅዓር ዝጠልቡ ስለዝኾነ፣

እዚ ጠለብ’ዚ መሊኡ ንክረጋገፅ ብዛዕባ እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኡቶም ሓባራዊ ግንዛብ ምሓዝ ብጣዕሚ ኣድላዪ ስለዝኾነ፣

ስለዚ ሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት

ኩሎም ህዝብታትን ኩሎም ሃገራትን ክሳብ ሕድሕድ ውልቀሰብን ክሳብ ሕድሕድ ክፍሊ ማሕበረጠ ሰብን ነዚ ድንጋገ እዚ ኩሉ ጊዜ ብምዝካር እዞም መሰላት እዚኡቶም ኦኽብሮት ንክሪኽቡ ብምስትምሃርን ብትምህርትን ንክዕደሩ፣ ከምኡ’ውን ብሃገራውን ዓለምለካውን ማዕበልቲ ስጉምቲታት፣ ኡብ ህዝብታት ኣባል ሃገራትን ኡብ ግዝኦቶም ኡብ ዘለዉ ህዝብታትን ሓፈሻውን ግብራውን ተቐባልነትን ሓለዋን ምእንቲ ክሪኽቡ ነዚ ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት ኦዊጅዎ ኣሎ።

ዓንቀፅ 1

ብመንፅር ክብርን መሰልን ኩሎም ሰባት እንትውለዱ ነፃን ማዕሪን እዮም። ምስትውዓልን ሕልናን ዝተፃደሎም ብምዃናም ንሕድሕዶም ብሕውነታዊ መንፈስ ክተሓላለዩ ኣለዎም።

ዓንቀፅ 2

ሕድሕድ ሰብ ብዘርእ፣ ብቀለም፣ ብዖታ፣ ብቋንቋ፣ ብሃይማኖት፣ ብፖለቲካ ወይ ብካልኦት ኦሪኦኦያታት፣ ብብሄር ወይ ብማሕበራዊ መበቄል፣ ብሃብቲ፣ ብትውልዱ ወይ ብካልኦት ደረጃታት ኣድልዎ እንተይተገብረሉ ኡብዚ ድንጋገ እዚ ናይ ዝሰፈሩ ኩሎም መሰላትን ነፃነታትን ተጠኝሚ እዩ።

ብተወሳኺ ሓደ ዜጋ፣ ሃገሩ ነፃ ግዝኦት፣ ብሞግዚት ዝመሓደር፣ ዓርሰ ምምሕዳር ዘይብሉ ወይ ኡብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ሉኦላዊ ገደብ ዝርከብ እንተኾነ’ውን ብምክንያት ናይ ሃገሩ ፖለቲካዊ፣ ሕጋዊ ስልጣን ወይ ዓለምለካዊ ደረጃ ኣድልዎ ኣይፍፀምን።

ዓንቀፅ 3

ሕድሕድ ሰብ ብህይወት ናይ ምንባር፣ ናይ ነፃነትን ድሕንነትን መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 4

ሕድሕድ ሰብ ብባርነት ወይ ብጊልያነት ከግዛእ የብሉን። ባርነትን ናይ ባርያ ንግድን ብዝኾነ ይኹን መልክዑ ክልኩል እዩ።

ዓንቀፅ 5

ሕድሕድ ሰብ ከቢድ ስቓይ ዘውርድ፣ ጭካነ ዝመልእ፣ ኢሰብኦዊ ወይ ሰብኦዊ ክብሩ ዘዋርድ ኦተሓሕዛ ወይ መቐጻዕቲ ኦይፍፀሞን፣

ዓንቀፅ 6

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ዝኾነ ይኹን ቦታ ኦብ ቅድሚ ሕጊ ብሰብኦዊ መንነቱ ንክፍለጥ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 7

ኩሎም ሰባት ኦብ ቅድሚ ሕጊ ማዕረ ኦብ ልዕሊ ምዃኖም ብዘይ ኦፈላላይ ናይ ሕጊ ማዕረ ሓለዋ ክግበረሎም መሰል ኦለዎም። ኩሎም ሰባት ነዚ ድንጋገ'ዚ ብምጥሓስን ነዚ ድንጋገ'ዚ ንምጥሓስ ብዝግበሩ ምልዕዳላትን ካብ ዝበዕሱም ኦድልዎ ሓለዋ ናይ ምርኩብ ማዕረ መሰል ኦለዎም።

ዓንቀፅ 8

ሕድሕድ ሰብ ብሕገ መንግስቲ ወይ ብሕጊ ዝተፈቐዱሉ መሰረታዊ መሰላት እንትጠሓስዎ ስልጣን ብዘለዎ ሃገራዊ ቤት ፍርዲ ግቡእ ካሕሳ ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 9

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦይእስርን፣ ኦይተሓዝን ወይ ኦይሕየርን።

ዓንቀፅ 10

ሕድሕድ ሰብ መሰሉን ግቡእን፣ ከምኡ'ውን ንዝቐርበሉ ዝኾነ ይኹን ገበናዊ ክሲ ዝምልከቱ ጉዳያት ንምውሳኔ ኦብ ነፃን ዘይኦድላውን ቤት ፍርዲ ብፍትሓውን ዕላውን መንገዲ ንክራኦዩሉ ምሉእ ማዕርነት ኦለዎ።

ዓንቀፅ 11

ብዘቐፅፅ ዝበን ዝተኸሰሰ ሕድሕድ ሰብ መከላኸሊኡ ኦቕረቡ ኦብ ዝካተዓሉ እዋን ብሕጊ ገበነኛ ምዃኑ ክሳብ ዝረጋገፅ ከምንፁህ ሰብ ክቐፀር መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ሓደ ነገር ኦብ ዝተፈፀመሉ እዋን ነቲ ጉዳይ ምፍፃም ወይ ዘይምፍፃም ዝበን ምዃኑ ብሃገራዊ ወይ ብዓለምለኸዊ ሕጊ ተደንጊጉ ክሳብ ዘይፀንሐ ብሓላፍነት ኦይሕተትን። ከምኡ'ውን ነቲ ገበን ኦብ ዝፈፀመሉ እዋን ነቲ ገበን ተወሲኑ ካብ ዝነበረ መቐጻዕቲ ንላዕሊ ዝኸብድ መቐጻዕቲ ክውሰኖ ኦይግባእን።

ዓንቀፅ 12

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦብ ልዕሊ ውልቀ ህይወቱ ፣ ቤተሰቡ፣ ገዝኡ ወይ ኦብ ርክባቱ ጣልኝ ዝኣትዎ ኦይህልውን። ኦብ ልዕሊ ክብሩን ዝንኡን በደል ኦይፍፀሞን። ዝኾነ ይኹን ሰብ ከምዚኦም ካብ ዝኦመሰሉ ኢድ ኦእታውነት ወይ ከፃ በደል ዝከላኸለሉ ውሕስነት ሕጊ ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 13

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ውሽጢ ዝነብረሉ ሃገር ናይ ምዝውዋርን ምንባርን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ካብ ዝኾነት ትኹን ሃገር እንክላይ ካብ ሃገሩ ናይ ምውፃእን እንደገና ናብ ሃገሩ ናይ ምምላስን መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 14

ሕድሕድ ሰብ ካብ ንህይወቱ ሓደገኛ ዝኾኑ ግፍዕታት ኦምሊጡ ኦብ ካልኦት ሃገራት ዑቕባ ናይ ምሕታትን ናይ ምርኩብን መሰል ኦለዎ።

እዚ መሰል እዚ ብጭቡጥ ፖለቲካዊ ኦብ ዘይኮኑ ገበናት ወይ ንዕላማታትን መምርሒታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኦብ ዝፃረሩ ተግባራት ኣየገልግልን።

ዓንቀፅ 15

ሕድሕድ ሰብ ዜግነት ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ዜግነቱ ክቕንጠጥ ወይ ዜግነቱ ናይ ምልዋጥ መሰሉ ክኸልከል ኣይክእልን።

ዓንቀፅ 16

ንዓቕመ ኡዳምን ሄዋንን ዝበፅሑ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘርኢ፣ ዜግነት ወይ ሃይማኖት እንተይገደቦም ናይ ምምርፃውን ቤተሰብ ናይ ምምስራትን መሰል ኣለዎም። ኦብ ኦመሰራርታ ሓዳር ፣ ኦብ እዋን ሓዳርን ኦብ እዋን ፍትሕን ማዕረ መሰል ኣለዎም።

መርዓ ብነፃን ምሉእ ፍታውን ተመራፃውቲ ጥራይ ይፍፀም

ቤተሰብ ተፈጥሮኦውን መሰሪታውን ጉጅለ ሕብረተሰብ እዩ። ስለዝኾነ ካብ ሕብረተሰብን ካብ መንግስትን ሓለዋ ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 17

ሕድሕድ ሰብ ብውልቁ ይኹን ምስ ካልኦት ብሓባር ንብሪት ናይ ምውናን መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ንብሪቱ ኣይውረስን።

ዓንቀፅ 18

ሕድሕድ ሰብ ናይ ኦተሓሳስባ ፣ ሕልናን ሃይማኖትን ነፃነት ኣለዎ። እዚ መሰል እዚ ሕድሕድ ሰብ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ንምልዋጥ ፣ ከምኡ'ውን ንብሕቱ ወይ ምስ ካልኦት ብሓባር ኮይኑ ብዕሊ ወይ ብውልቁ ብዛዕባ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ክሰብኽ ፣ ክትግብር፣ ክምልኽ ወይ ክብዕል ንዘለዎ ነፃነቱ የጠቓልል።

ዓንቀፅ 19

ሕድሕድ ሰብ ናይ ምሕሳብን ሓሳቡ ናይ ምግላፅን ነፃነት ኣለዎ። እዚ መሰል እዚ ብዘይ ኢድ ኣለታውነት ባዕላዊ ኦተሓሳስባ ናይ ምሓዝ ፣ ብዘይ ናይ ዶብ ማዕገቲ ካብ ዝኾነ ይኹን ሜላ መራኽቢ ሓባዊታን ሓሳብን ናይ ምንዳይ፣ ምቕባልን ምትሕልላፍን ነፃነት'ውን የጠቓልል።

ዓንቀፅ 20

ሕድሕድ ሰብ ብሰላም ናይ ምእኩብን ምውዳብን ነፃነት መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብማሕበር ንኸውድብ ኣይግደድን።

ዓንቀፅ 21

ሕድሕድ ሰብ ብቀጥታ ወይ ብነፃ መሪፃ ብዝተመሪፁ ወከልቱ ኣቢሉ ኦብ መንግስቲ ሃገሩ ናይ ምስታፍ መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብህዝባዊ ኦገልግሎታት ሃገሩ ብማዕረ ናይ ምጥኝም መሰል ኣለዎ።

ድልየት ህዝቢ መሰሪት ስልጣን መንግስቲ ክኸውን ኣለዎ። እዚ ድልየት እዚ ብምስጢር ወይ ብተመሳሳሊ መንገዲ ቡባጊዜኡ ብዝካየድ፣ ኩሉ ብማዕረ ዝሳተፈሉን ኣጠቓላልን ብዝኾነ ትኽክለኛን ነፃን ናይ ምድማፅ ስርዓት ክግለፅ ኣለዎ።

ዓንቀፅ 22

ሕድሕድ ሰብ ኣባል ሕብረተሰብ ከም ምጃኑ መጠን መሰል ማሕበራዊ ውሕስነት ኣለዎ። ከምኡ'ውን ብሃገራዊ ፃዕርን

ብዓለም ለኸዊ ምትሕብባርን ምስ ውዳበን ሃብትን ሕድሕድ መንግስቲ ብዝሰማማዕ መልክዑ ንክብሩን ንነፃ ዕቤት ሰብእዊ መንነቱን ኦድለይቲ ዝኾኑ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን መሰላቱ ክረጋገፁሉ መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 23

ሕድሕድ ሰብ ንስራሕ ፣ ንነፃ መሪፃ ዓይነት ስራሕ፣ ንፍትሓውን ምቹእን ኩነታት ስራሕን ስራሕ ከይስእን ንዝግበር ሓለዋን መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብዘይ ኦድልዎ ንሓደ ዓይነት ስራሕ ማዕረ ክፍሊት ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ኡብ ስራሕ ዝርከብ ሰብ ሰብእዊ ክብሩን ክብሪ ቤተሰቡን ዝሕለወሉ ኦድላዪ እንተኾይኑ'ውን ብካልኣት ማሕበራዊ ውሕስነታት ዝደገፍ ፍትሓውን ዘተባበዕን የማ ረሃፁ ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ራብሓታቱ ንምርግጋፅ ማሕበራዊ ሞያ ናይ ምጥያሽን ኦባል ናይ ምጂንን መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 24

ሕድሕድ ሰብ ናይ ስራሕ ሰዓት ዕረፍቲ፣ ናይ መዘናግዒ ጊዜ፣ ከምኡ'ውን ፍትሓዊ መጠን ሰዓታት ስራሕን መሃያ ዝኸፈለሎም ህዝባዊ ብዓላትን ክህልዉዎ መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 25

ሕድሕድ ሰብ ንጥዕናን ድሕነትን ዓርሱን ቤተሰቡን ዝበቅዕ ደረጃ መነባብሮ እንኮላይ ምግብ፣ ክዳን ፣ መንበሪ ገዛ፣ ሕክምናን ኦድለይቲ ማሕበራዊ ኦገልግሎታትን ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎ። ከምኡ'ውን ስራሕ እንትስእን ፣ እንትሓምም፣ ኦካለ ጉዳእ እንትኸውን ኩብ ሰብ ሓዳር ሓዲኦም እንትመውት፣ እንትሸምግል ወይ ካልኣት ልዕሊ ቁፅፅሩ ዝኾኑ ፀገማት መነባብሮ እንተጋጥምዎ ድሕነቱ ንክሕለወሉ መሰል ኣለዎ።

ኦዲታትን ህፃናትን ፍሉይ ክንክንን ሓገዝን ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎም። ብሕጋዊ ወይ ብዘይሕጋዊ መርፃ ዝውለዱ ኩሎም ህፃናት ብማዕረ ማሕበራዊ ሓለዋ ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎም።

ዓንቀፅ 26

ሕድሕድ ሰብ ዕድል ትምህርቲ ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎ። ትምህርቲ እንተውሓደ ኡብ ቀዳማይን መሰረታውን ብርክታት ብነፃ ክወሃብ ኣለዎ። ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ ግድነታዊ ክኸውን ኣለዎ። ቴክኒካውን ሞያውን ትምህርቲ ብሓፈሻ ክማላእ ኣለዎ። ዕድል ላዕለዋይ ብርኪ ትምህርቲ ድማ ኡብ ብቐዓት ተመስሪቱ ብማዕረ ክወሃብ ኣለዎ።

ትምህርቲ ኡብ ምሉእ ምዕባለ ሰብእዊ ፍጡርን ኡብ ምጥንኻርን ምኽባርን ሰብእዊ መሰላትን መሰረታዊ ነፃነታትን ዘተኮሪ ክኸውን ኣለዎ። ትምህርቲ ኡብ መንኅ ኩሎም መንግስታት ፣ ዘርእዊ ወይ ሃይማኖታዊ ጉጅለታት፣ ምርድዳእ፣ ምክእኦልን ምሕዝነትን ዘማዕብል ክኸውን ኣለዎ። ብተወሳኺ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ሰላም ንምዕኛብ ንዘካይዶም ተግባራት ክሕግዝ ኣለዎ።

ዓንቀፅ 27

ሕድሕድ ሰብ ኡብ ባህላዊ ህይወት ሕብረተሰብ ብነፃ ንክሳተፍ፣ ካብ ኪነት ተጠኝሚ ክኸውን፣ ኡብ ሳይንሳዊ ምዕባለ ብፅሒቱ ንክበርክትን ካብ ውፅኢቱ ንክጥቀምን መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ባዕሉ ካብ ዝፈጠሮ ሳይንሳዊ፣ ስነ ፅሑፋዊ ወይ ኪነታዊ ውፅኢታት ሞራላውን ንዋታውን ራብሓታቱ ንክሕለዉሉ መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 28

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኡብዚ ድንጋገ እዚ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ዝረጋገፁሉ ማሕበራውን ዓለም ለኸውን ስርዓት ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 29

ዝኾነ ይኹን ሰብ ነቲ ብሕታዊ መረጋገዒ ነፃን ዝተማልኣን ምዕባለ ሰብእዊ መንነቱ ዝኾነ ሕብረተሰብ ዝፍፅሞም ግቡኣት

አለዉዎ።

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብ ኦጠቓቕማ መሰላቱን ነፃነታቱን ንመሰላትን ነፃነታትን ካልኣት ንምቕባልን ንምክባርን፣ ኦብ ሓደ ዲሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ ዘድልዩ ስነ ምግባር፣ ፀጥታን ድሕነትን ንምምላእን ተባሂሉ ብሕጊ ንዝተወሰኑሉ ማዕቀባት ጥራሕ ተገዛኢ ይኸውን።

እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ብዝኾነ ይኹን መንገዲ ኦንፃር ዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ክትግበሩ ኣይክእሉን።

ዓንቀፅ 30

ካብ ውሽጢ እዚ ድንጋገ እዚ ዝኾነ ይኹን መንግስቲ፣ ጉጅለ ወይ ውልቀ ሰብ፣ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ካብ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ንገሊኦም ንምጥሓስ ኦብ ዝፃለመ ምንቅስቓስ ንክሳተፍ ወይ ዝኾነ ይኹን ተግባር ንክፍፅም መሰል ከም ዘለዎ ዝሕብር ተገይሩ ዝትርጎም ውሳኔ የለን።